

26/09/2019 tarih ve 8851 sayılı “Dağıtıcı ve Bayi Marjlarının Paylaşımına İlişkin Kurul Kararı” (Karar) ile ilgili Sıkça Sorulan Sorular

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 26/09/2019 tarih ve 8851 sayılı “Dağıtıcı ve Bayi Marjlarının Paylaşımına İlişkin Kurul Kararı” 01/10/2019 tarih ve 30905 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup 30/12/2021 tarih ve 10692 sayılı ile 24/03/2022 tarih ve 10876 sayılı Kurul Kararları ile değişikliğe uğramıştır.

Yapılan değişikliklerle birlikte söz konusu Kararda yer alan bazı hükümlerin nasıl uygulanması gerektiğine dair aşağıdaki genel değerlendirmelere yer verilmiştir. Somut olaylar içeriğindeki farklılıklardan dolayı ayrıca detaylı değerlendirmeler gerekebilir.

- **Karar toptan satış faaliyetleri için de geçerli midir?**

Karar toptan satışlar da dahil olmak üzere akaryakıt bayileri üzerinden yapılan tüm satışları kapsamaktadır. Söz konusu satışların hangi konumda yapıldığı, tüketicinin bayinin bulunduğu il sınırları içerisinde bulunup bulunmadığı ve akaryakıtın teslim edildiği tüketicinin serbest kullanıcı olup olmadığı hususlarından bağımsız olarak bayi üzerinden yapılan tüm satışlar bu Karar kapsamındadır.

- **Toplam Marj ile kastedilen nedir?**

Dağıtıcı ve bayinin marjlarının toplamını ifade etmekte olup bu marjın hesabı, istasyonun bulunduğu noktaya göre harmanlama maliyeti dahil en yakın rafineri çıkış fiyatı esas alınarak belirlenir.

- **Kurul Kararı kapsamında olmayan bayiler hangileridir?**

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun (Kanun) 7 inci maddesine paralel biçimde dağıtım şirketinin hem kendi unvanı altında işlettiği hem de kontrol ettiği şirketler aracılığıyla işlettiği bayiler, 8851 sayılı Karar kapsamı dışındadır.

- **“En yakın rafineri” hususunun tespiti nasıl yapılmalıdır?**

En yakın rafinerinin tedarik zinciri ve ikmal yolları açısından en yakın ve en anlamlı rafineri ya da rafineri ikmal noktasıdır. Ancak dağıtım şirketlerinin bayileri sistematik olarak en yakın ve en anlamlı rafineri ya da rafineri ikmal noktaları dışındaki noktalara yönlendirmelerinin mevzuat ihlali olarak değerlendirileceği ve idari yaptırımlara konu olabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

- **Rafineri çıkış fiyatı ile kastedilen nedir?**

Piyasadaki mevcut uygulamalar ile uyumlu olması bakımından Kararın 4 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “rafineri çıkış fiyatı” ifadesi ile hem rafinerilerin bulunduğu noktalardaki fiyatlar hem de söz konusu rafinerilerin farklı bölgelerde ürün ikmal ettikleri noktalardaki fiyatlar kastedilmektedir. Bu çerçevede, hali hazırda İzmir’de iki tane, Kocaeli, Kırıkkale ve Batman’da birer tane rafineri; bu illerin dışında Antalya, Giresun, Hatay, Mersin, Samsun ve Tekirdağ’da da rafineri ikmal noktaları bulunmaktadır. Dolayısıyla toplam marj hesaplaması, tüm rafineriler ile rafineri ikmal noktalarına ait fiyatlar esas alınarak yapılır.

- **Marj hesaplamalarında hangi tarihteki rafineri çıkış fiyatı esas alınmalıdır?**

Toplam marj hesabında, bayinin dağıtıcıdan ürün ikmal ettiği güne ilişkin rafineri çıkış fiyatı ile ilgili ürün için bayiye tavsiye edilen ya da tavan olarak belirlenen bayi satış fiyatı baz alınır.

- **Marj hesaplamalarında esas alınan fiyatlara KDV dahil midir?**

Marj hesaplamaları, ÖTV dahil KDV hariç fiyatlar esas alınarak yapılır.

- **Aynı ilde birden fazla rafineri bulunması durumunda hangi rafineri çıkış fiyatı esas alınmalıdır?**

Kararın 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında “Aynı ilde birden fazla rafineri olması durumunda en düşük fiyat esas alınır.” hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla, aynı ilde hangi rafineriden alım yapıldığına bakılmaksızın en düşük rafineri çıkış fiyatı esas alınarak toplam marj hesaplanır. Bununla birlikte, belli dönemlerde rafineri fiyatlarında değişiklik olması ya da en düşük fiyatlı rafineriden ürün ikmali yapılmaması toplam marj hesabını etkilememektedir.

- **Dağıtıcı, bayi marj hesaplamasında dikkate alınan rafineri ya da rafineri ikmal noktasından başka bir noktaya yönlendirebilir mi?**

Toplam marj hesabı, en yakın rafineri ikmal noktasındaki fiyat dikkate alınarak belirlenir. Söz konusu ikmal noktası, her şart ve koşulda ürün ikmal edilen nokta olmayabilir. Dağıtıcının ya da bayinin durumuna göre ürün ikmal noktası değişebilir. Sözleşmede koşulları açıkça tanımlanması durumunda toplam marj hesabında kullanılan ikmal noktasından farklı olarak başka ikmal noktalarından da ürün temin edilebilir.

- **Kurum’un tavan fiyat uygulaması durumunda marj hesaplaması nasıl yapılmalıdır?**

8851 sayılı Kararda Kurum’un tavan fiyat uygulaması durumunda marjların nasıl hesaplanacağı hakkında açık bir hüküm bulunmamaktadır. Olası bir tavan fiyat uygulamasında marjların nasıl paylaşılacağı daha önceki uygulamalarda olduğu gibi ayrıca belirtilecektir.

Diğer taraftan olası tavan fiyat uygulamalarında bayilik lisansı sahibi kişi ile söz konusu istasyonun malikinin farklı olan istasyonlarda malik ile yapılan kira anlaşması ile peşin ödenen kısım üzerinden tenkisat yapıp yapılamayacağı hususu ile ilgili olarak ise malike yapılan ödemeler nasıl bu Karar kapsamı dışındaysa indirimler de bu Karara tabi değildir. Malik ile dağıtım şirketleri arasında yapılan sözleşmelerde bu hususlar düzenlenebilir.

- **Elektronik sistemler ile yapılan satışlar ile ne kastedilmektedir, bu satışlarda indirim ve maliyetler kim tarafından karşılanmalı, marj hesaplamaları nasıl yapılmalıdır?**

Elektronik sistemler üzerinden yapılan satışların kapsamı, 1088/1 sayılı Kurul Kararında tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, bu Karar öncesinde hangi satışlar elektronik sistemler ile yapılan satışlar kapsamına giriyor ise bu Karar sonrasında da aynı bakış açısı devam etmektedir.

Elektronik satışlardaki toplam marjın hesaplanmasında, indirimsiz fiyatlar esas alınır. Elektronik satışlar kapsamında yapılan indirimler ister doğrudan isterse de vade uygulanması suretiyle gerçekleşsin her durumda bayi marjı, Kararın 4 üncü maddesi uyarınca hesaplanacak

tutardan az olmayacak şekilde belirlenir.

Elektronik sistemler ile yapılan satışlar kapsamında kullanılan ekipmanların kurulum, işletim, bakım, altyapı ve haberleşme maliyetleri bayilere yansıtılamaz. Ancak, elektronik sistemlerin kurulumu sonrasında ekipmanlarda bayi kusuru ile meydana gelen arıza ve benzeri durumlarda genel hükümler uygulanır.

- **Elektronik sistemler ile yapılan satışlar haricindeki satışlarda oluşan dağıtıcı ile bayi arasındaki vade farkı gibi finansman maliyetleri kim tarafından karşılanmalıdır?**

Dağıtıcı ile bayi arasındaki vade farkı gibi diğer finansman maliyetleri bu Karar kapsamı dışındadır.

- **Otomasyon sistemi uydu iletişim ve arıza maliyetleri kim tarafından karşılanmalıdır?**

Uydu iletişim maliyeti, otomasyon işletim maliyetine dahildir ve bayilere yansıtılamaz. Otomasyon kurulumu sonrasında ekipmanlarda bayi kusuru ile meydana gelen arıza ve benzeri durumlarda genel hükümler uygulanır.

- **Karar hükümleri, marj paylaşım anlaşmasının bayilik sözleşmesi yerine protokol ile düzenlenmesi durumunda da geçerli midir?**

Her ne ad altında olursa olsun bayi ile dağıtıcı arasında imza altına alınan tüm sözleşmeler bu Karar hükümlerine uygun olmalıdır.

- **Finansal aracılık maliyetleri kim tarafından karşılanmalıdır?**

Finansal araçılara verilen indirimler de elektronik sistemler ile yapılan satışlar gibi değerlendirilir ve toplam marj hesaplaması, indirimsiz fiyat üzerinden gerçekleştirilir.

- **Farklılaştırılmış ürünlere ilişkin katkı maliyeti ile rafineri hizmet (katkılama, harmanlama, karıştırma, işaretleme vb.) bedelleri kim tarafından karşılanmalıdır?**

Farklılaştırılmış ürünlere ilişkin katkı maliyeti, rafineri hizmet bedelleri ile uluslararası piyasalara göre oluşan ürün fiyat farkı gibi maliyetler dağıtıcı sorumluluğunda olup, ürün bedeli içerisinde olduğu kabul edilir. Bayiye teslimden önceki aşamalarda gerçekleştirilen bu ve benzeri iş ve işlemlere ilişkin maliyetler herhangi bir ad altında ürün bedelinden ayrı olarak bayiye fatura edilemez.

- **Nakliye sigortası maliyeti kim tarafında karşılanmalıdır?**

Nakliye sigortasına ilişkin maliyetler, bu Kararın 6 ncı maddesi kapsamındadır.

- **Yürürlük tarihi, bu Kararın yürürlük tarihinden sonra olan sözleşmeler de bu Karar kapsamında mıdır?**

Bu Karar, 01/10/2019 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla, ifa ya da yürürlük tarihi 01/10/2019 tarihinden sonra olan sözleşmeler bu Karar kapsamındadır.